

خودشناسی از دیدگاه آیت‌الله جوادی آملی

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در جمع شماری از طلاب و دانشجویان کشور به راه‌های خودشناسی اشاره کرد و اظهار داشت: سه راه وجود دارد که انسان خودش را بشناسد، یا باید صبر کند و ببیند که کیست، یا باید گوش به صاحب حرف و وحی بدهد و یا اهل شهود باشد.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در جمع شماری از طلاب و دانشجویان کشور به راه‌های خودشناسی اشاره کرد و اظهار داشت: سه راه وجود دارد که انسان خودش را بشناسد، یا باید صبر کند و ببیند که کیست، یا باید گوش به صاحب حرف و وحی بدهد و یا اهل شهود باشد.

به گزارش خبرگزاری رسا، حضرت آیت‌الله عبدالله جوادی آملی امروز در درس اخلاق که با حضور جمع کثیری از استادان دانشگاه و طلاب و دانشجویان برگزار شد با اشاره به اربعین سید و سالار شهیدان اظهار داشت: «#171;اعظم الله اجورنا بمصابنا بالحسین(ع) و جعلنا و ایاکم من الطالبین بئاره مع ولیه الامام المهدی من آل محمد علیهم السلام»؛ شعار رسمی ما شیعیان است و امیدواریم در عزای آن بزرگواران کاری کنیم که استحقاق اجر را داشته باشیم و خدای سبحان اجر عظیم به ما عطا کند و توفیقی داشته باشیم که خون بهای امام حسین علیه السلام را بگیریم چون «#171;و جعلنا و ایاکم من الطالبین بئاره»؛ پیام مهمی به همراه دارد.

وی تاکید کرد: اگر کسی مظلومان شهید شد؛ ولی او حق انتقام دارد و اینکه خدای سبحان به ما توفیق عطا کند که خون بهای امام حسین علیه السلام را بگیریم، یک ادعای بزرگی است چون ما جزو اولیاء و بازماندگان حسین بن علی علیه السلام هستیم، به خاطر اینکه وقتی وجود مبارک حضرت رسول صل الله علیه و آله و سلم فرمود «#171;انا و علیّ ابوا هذه الامة»؛ من و علی پدر این امت هستیم، و اعلام رسمی فرمودند که بیائید فرزندان ما شوید، ما لیبیک گفتیم و اگر کسی فرزند این خاندان شد تا روز قیامت باید خون بهای امام حسین علیه السلام را بگیرد.

مفسر بزرگ قرآن کریم در بخش دیگری از فرمایشات خود به مسئله اخلاق اسلامی اشاره کرد و یادآور شد: ذات اقدس اله وقتی انسان را آفرید فرمود: «#171;لقد خلقنا الإنسان فی أحسن تقویم»؛ و این انسان را خلیفه خود قرار داد تا حلق را بسازد.

وی تاکید کرد: در درون ما بدنی به وسیله عقاید و اخلاق ما ساخته می شود که وقتی ما مردیم با آن بدن در صحنه قیامت محشور می‌شویم.

حضرت آیت الله جوادی آملی با بیان اینکه خلق یک حقیقت خارجی است، تصریح کرد: ما تا خود و عقاید و اوصاف خودمان را نشناسیم و پیوند بین عقیده و وصف، عقیده و معتقد، وصف و موصوف و... را ارزیابی نکنیم از نظر علمی در کارمان موفق نیستیم.

وی با تاکید بر اینکه همان گونه که در محدوده بدن چهار گروه وجود دارد، در محدوده جان هم گروه‌های چهارگانه‌ای وجود دارد، به تشریح این گروه‌ها پرداخت و افزود: در محدوده بدن، برخی از نیروهای ما عهده‌دار ادارک (مثل چشم و گوش و...) و برخی عهده‌دار تحریک (دست و پا و...) هستند؛ برخی‌ها مجاری ادارکی قوی و مجاری تحریکی سالمی دارند که اگر خطری را دیدند فوراً از صحنه فرار می‌کنند، یعنی چشم بینا و پای دونده دارند و اگر مار و عقربی را مشاهده کردند فرار می‌کنند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی ادامه داد: بعضی دیگر مجاری ادارکی قوی دارند اما مجاری تحریکی آنها ضعیف است، مثل کسی که چشم و گوش داشته باشد اما دست و پای او فلج است؛ این گونه افراد مار و عقرب را می‌بینند ولی قدرت فرارکردن را ندارند و وقتی دچار مشکلی شدند نمی‌توانیم به آنها بگوئیم مگر ندیدید؟ به خاطر اینکه دست و پای برای فرارکردن ندارند.

وی با تشریح وضعیت گروه‌های سوم و چهارم، اظهار داشت: دسته سوم کسانی هستند که مجاری تحریکی قوی، اما مجاری ادارکی ضعیفی دارند، یعنی خطر را نه می‌بینند و نه می‌شنوند، اما دسته چهارم از ناحیه مجاری ادارکی و تحریکی ضعیف هستند، یعنی نه می‌بینند، نه می‌شنوند و نه دست و پا دارند.

مفسر بزرگ قرآن کریم همچنین با تقسیم بندی عقل به نظری و عملی اظهار داشت: عقل نظری متولی اندیشه است و مطالب را خوب درک و ارزیابی می‌کند ولی عقل عملی متولی اراده و عمل و عزم است.

وی افزود: برخی افراد دارای عقل نظری و عملی قوی‌ای هستند، بنابراین مطالب را خوب می‌فهمند و وقتی فهمیدند به خوبی عمل

می‌کنند که این افراد عالم عادل هستند.

مدرس خارج فقه حوزه علمیه قم گفت: برخی افراد نیز خوب می‌فهمند و تحقیق می‌کنند اما به درستی عمل نمی‌کنند، برای اینکه عقل عملی در مصاف شهوت و غضب اسیر شده و دست و پای او بسته شده است. نمی‌شود به این عالم فاسق گفت که چرا معصیت می‌کنی بلکه باید به او گفت که چرا در صحنه جنگ با نفس پیروز نشدی و دست و پایت را آزاد نکردی.

وی تاکید کرد: گروهی هستند که دست و پایشان خیلی قوی است مثل مقدس‌های کم درک، که اندیشه آنها ضعیف است. گروهی هستند که هر دو قسمت عقل عملی و عقل نظری در آنها ضعیف است که نه می‌فهمد و نه می‌تواند عمل کند.

استاد برجسته حوزه علمیه تصریح کرد: ما تا این گروه‌های چهارگانه را شناسیم و بیماری آنها را ارزیابی نکنیم خود را برای قرآن که شفاعت است عرضه نکنیم و درمان نیابیم خلقی نخواهیم داشت، وقتی خلق نداشته باشیم خلیفه الله نیستیم و اگر خلیفه الله نبودیم «انی جائل فی الارض خلیفه" شامل حال ما نمی‌شود و وقتی این گونه شد «لقد کرما بی آدم" شامل حال ما نمی‌شود. برای اینکه انسان ذاتا کریم نیست و تکریم آدم به لحاظ خلافت اوست.

وی گفت: سه راه وجود دارد که انسان خودش را بشناسد، یا باید صبر کند و بمیرد و ببیند که کیست، یا باید گوش به صاحب حرف و وحی بدهد و یا اهل شهود باشد.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با بیان اینکه اخلاق با ابدیت ما سروکار دارد اظهار داشت: چون این مسائل ارزیابی نشد، انسان به بیراهه و سراغ چیزی می‌رود که نه تنها برای آینده او سودی ندارد بلکه نسبت به حال او هم زیانبار است.